١٣٤٩ ԶԻԼՀԻՃՃԷ ԴՎ ԱԼԱԹՈՒՐԳԱ — ԵՒԿԻՐՄԻ ՄԷՐԻԶԻՆՃԻ ՄԷՆԷ — ՆՈՒՄԷՐՈ 2222 — ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 28 ԲԷՆԶԵԷՆՊԻՀ 1882 — ԱԼԱԶԱՆԿԱ 9 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1882

Իշպու Մէճմուայը Հավատիս բազմը վէ Խորթաւ կիւնլէրինտէն մատատա հէր կիւն թապ ուՆէշը օլուՆՃաղ տէր։
Սէնէլիյի բէշին օլարաք 200 ղրշ։
Ալթը այլըք 100 »
Թաշրալար իչին բոսթա իւճրէթի 45 ղրշ. զամմ օլունուր։
Մէքթուպ վէ սայիրէ Ց. Թալեան իմինէ կէօնտէրիլիր։

ՄԷՃՄՈՒԱՅԻ ՀԱՎԱՏԻՍ

Իլանթէրն 1 սէրաստը պիր տէփալէգ իչին 3 ղրշ։
Իքիյէր տէֆա իչին 2 »
Իւչէր տէֆա իչին 1 »
Իլք ոահիֆէսինտէ գօնուլան իլանթի միւսթէնա օլուպ, պէհէր սաթըրը 10 ղրշ. տէր։
Թաշրալարան կէլէն մէքթուպ վէ իլանթէրն բոսթա մէսարիֆին, կէօնտէրէն վէրէճէք տէր։

30 Բարա

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷՅԷ ՄԻԻԹԱԱԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

30 Բարա

ԱՍԻԹԱՆԻ 28 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԻՃՄԱԼԸ ՄԻԻՆՏԷՐԻՃԱԹ

Տախիլիէ։ — Թէլլկրաֆիյէ։ — Ց. Քեաթիպեանին ճէնազէ ալայը։ — Առանատան Թահրիրաթ։ — Միւթէնէվվիյէ։ — Սօն հավատիլէր։ — Ճէնապը աչգ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Իւսկիւտար բօլիս միւտիրի Ալի բաշաեա թէպտիլէն իքինճի րիւթպէ Օսմանի թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

— Իսթէրն Էքսբրէսին ռիվաեթինէ Նազարէն, Ռուսիա մէմալիքինտէն պէյկիր իխրաճընըն մէննինէ տայիր ախիրէն Ռուսիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան նէշր օլունան գարարնամէ, ճէնուպի Ռուսիա գրթասընտան պէյկիր մուպաեաա իթմէքլիկէ կէչէնլերտէ մէմուր օլան Օսմանը գօմիսիոնունը մագսէտինէ իրտիրմէմէք արզուսինէ մէպնի նէշր օլունտուղու թէհագդուգ իթմիշ կիպի տիր։ Ռիվաեթէթ կէօրէ, իշպու գօմիսիոն՝ Ռուսիա մէմալիքինտէն հիչ պիր պէյկիր սաթըն ալամամըշ տըր։

— Ալընան մալիւմաթա կէօրէ, խարիճիեէ նազրը Օայիտ բաշա հազրէթլէրի՝ Պէյօղլու բօլիս միւտիրի Պահրի բաշա հազրէթլէրիյլէ Ֆրանսա սէֆարէթի թէրճէմանլարընտան Մ. Ֆերթէյի պարբշարմըշլար տըր։ Մալիւմ տիւր քի, Պահրի բաշա իլէ Մ. Ֆերթէյ, վագթինտէ զաղէթալարտա պահս օլունմուշ օլան հատիսէյի միւթէսսիֆէյտէն պէրու պօղուշմուշ իտիլէր։ Վագը օլան սուլհ իւզէրինէ, մագամը պաշ վէքեալէթտէն միւխթէլիֆ նէզարէթ վէ տէվայիրի հիւքիւմէթէ թահրիրաթը ումումիեէ կէօնտէրիլէրէք, հատիսէյի մալիւմէնին պէր թարաֆ իտիլտիկի պիլտիրիլմիշ։ Վէ Մ. Ֆերթէյ՝ բէսմէն Ֆրանսա սէֆարէթի թէրճէմանը մագամընտա թանրթուրըլմըշ տըր։

— Ընատօլու վիլաեաթընըն պու սէնէքի գուրա նէֆէրաթը բէյտրբէյ Ցէրսաատէթէ վիրուտ իտէրէք, պիր թագըմ թապուրլարը մէվճուալարը իքմալ իտիլմէքտէ տիր։

— Իզմիրին բէսմի զաղէթասընտա օգունուղունա կէօրէ, Աեսուլուգ նահիյէսի աղնամընտա զուհուր իթմիշ օլան հայվան խասթալըղը, իզմիր վիլաեէթի սեր պայթարը Սիւլէյման էֆէնտի թարաֆընտան իթթիխազ օլունան թէտապիր իւզէրինէ քեամիլէն զայիլ վէ միւնտէֆի օլմուշ տըր։

Ց. ՔԵԱԹԻՊԵԱՆԸՆ ՍՈՒԻ ԳԱՍՏԸ

Միւթէվէֆա ազգթոր Քեաթիպեանը վուգուի վէֆաթը հագգընտա սըպգաթի իտէն պէնտլէրիմիզտէ, հագդգաթը հալ անճագ նէզսի ճէնապը Պարիտէ մէսթուր օլտուղունու եազմըշ իտիք։ Համտ օլսուն տիւնքի կիւն հիմէմաթը միւթէվալիեէյի հիւքիւմէթի Սէնիյյէ սաեէսինտէ, տիւնքի չըգարարըղմըզ իլալէտէ պէեան իյլէտիկիմիզ իւզրէ, Պէյօղլու միւտիրի ումումիսի հազրը պուլունարագ, միւթէվէֆանընը խանէսինտէ վէ ֆամիլեասը-յլա սայիր զէվաթը միւթէպէրէ մուվաճէհէսինտէ, քէնտինին զայպուպէթի կիւնիւ միհրլէնմիշ օլան պիր չէքմէճէսի աչըմըշ, վէ պունուն տէրունինտէն միւմկիլ յհին իմզասը-յլա միւմկի պիր մէքթուպլա, Դարագաշ Կարապետ, Կիւմիւշչկէրտան Դրիգոր՝ պիրատէրի Մկրտիչ վէ Աեւտիսեան Կարապետ էֆէնտիլէրէ խիթապէն տիկէր տէօրթ գրթա մէքթուպ վէ քէնտի, սաաթը պուլունուպ, ճէպ տէֆթէրինտէ իսկ, չըգան սայը կիւնիւ Դատը քէօյինտէ գօնսօլթասիօնա, ֆէրտասը չարչէնպիհ կիւնիւ, եանի ասըլ սուի գաստ կիւնիւ ագշամը, Գուրու չէշմէեէ վէ բէնչչէնպիհ կիւնիւ տախի Դատը քէօյինէ կիտէճէկի մուհարրէր օլտուղու կէօրիւմիւշ, վէ զիքր օլունան մէքթուպլարը Ֆրանսըզճա վէ Էրմէնիճէ քէնտի խաթթը տէսթի իլէ եազըմըշ օլտուղու անլաշըպ միւտտաիի ումումի էֆէնտի այրըմըշ մէքթուպլարը ալարագ աղիմէթ իթմիշ տիր։ Միւթէվէֆանընը չէքմէճէսինտէ պուլունան տէօրթ գրթա մէքթուպատան պիրինինսուրէթիեէտիմիզէ կէշմիշ օլտուղունտան, այնէն նագլ օլունտուղու կիպի, տիկէրլէրինէ տախի տէսթրէս օլտուղումուզտա, նագլ ու տէրճ իտէճէկիմիզ չիմտիտէն իլան օլունուր։

ՊԷՐԼԻՆԻ Ռ-Ր-պոռ
պանն ---ՐԻՆ

Էֆէնտիմ

Պիւրօմու ոչ իչինտէքի մէքթուպլէրի եէրլէրինէ կէօնտէր սաղ կէօզինտէ պիր դաչ լիրա վար տըր ալ կէօմմէ մասրաֆքընը եանի քիլիսէ վէ բարաղ օմմեարաք Մէհէնտիզին ադրապասը-յլա, Մկրտիչ աղա կէլինճէ էվին իտարէսի իչին բարա իդթիզա իթտիկինտէ պիր դաչ բարչա կիւմիւշ վար տըր սաթ ուշագլարընը այլըզընը վէր Մանուկ 2 լիրա բէշին ալմըշ տըր վէ ֆայրզլարը պու այընը Ցէրունեան պիրիր 70 լիրասը էվ էշեասը սաթըլտըգտա ալ

Հայկը սէն իտարէ էթ Սթամպօլտա։

29 Հոկտեմբեր (1) 1882

Օ. Քեռ-Ռէպ.

Արապաճը հաճբյա 12 կիւնտէլիք 720 ղրշ. վէր։

Մէ-Ռ-լա-

Պալէատէ մուհարրէր օլանլարտան հագդգաթը հալ կէրէյի կիպի անլաշըլտըղընտան, արթըգ հիչ պիր քիմսէտէն չիպհէ իտէճէք եէր գալմատըղը կիպի, հիչ պիր քիմսէեէ տէ պիր սէօզ սէօյլէեէճէք հագդ եօգ տըր։

Հագդ վէ տօղրուլուղուն մուհաֆիզը ճէնապը վաճիպ իլ միւճուտ՝ տէվլէթի տէ, միլլէթի տէ, հէր սընրֆ խալգը տա, մաթպուաթը տա, խուսուսիյլէ Մէճմուամըզը տա պիր թագըմ պի կիւնահ ատէմլէր իլէ պէրապէր պիսիրք պիր պէլատան գուրթարտը։ Զիրա՝ էկէրչի պու մէքթուպլար օրթայա չըգմամըշ օլապտըրլար, տահա էֆքեարը ումումիեէ բէք չօղ զաննիյաթա զահիպ, վէ նիչէ պի կիւնահլար նիչէ նիչէ պէլալարա կիրիֆթար օլաճագլար իտի։

Պու ճիհէթլէ պիզ հասպէլ պէչէրիյէ Ց. Քեաթիպեանը աճըմագ վէ չու սօն հարէքէթինի թագպիհ իթմէքլէ պէրապէր, մալիւմ օլան մէքթուպլարը քէնտի խաթթը տէսթի իլէ եազըպ պըրագմըշ օլմասընտան տօլայը եէնէ քէնտիսինի թագտիր վէ թահսին, վէ խայրխահլըղընը մէհտ իտէրիզ։

Հէր նէ գատար պէօյլէ չայեանը թէէսսիֆ վագաալարը թէքրարընը պիր վէճհ իլէ արզու իթմէզ իսէք տէ, ֆագաթ չու միւնասիպէթլէ խիւտանէ քէրտէ նէֆսլէրինէ սուի գաստ իթմէյի գարար վիրէնլերէ էօլմէզտէն էվվէլ հիչ օլմազա պէօյլէ պիրէր մէքթուպ պըրագմագ լիւզիմինի իխթար իտէրիզ։

Ց. Քեաթիպեան հալը հայաթընտա հէր քէս հագգընտա խայրխահ վէ էյիքտար օլմասը-յլա, հինի վէֆաթընտա վէ վէֆաթընտան սոնրա պիլէ քիմսէնին կիւնահընա կիրմեյի վէ քիմսէեէ գըյմայը թէճվիզ վէ իրթիքեապ իթմէք իսթէմէտի։

Հայրֆ քի, զիգըյմէթ էօմրիւնիւն գըյմէթի նազարը ալէմտէ թագտիր վէ բէսէնա օլտուղու հալտէ, պիր եալընըզ քէնտի ինտինտէ թագտիր օլունամատը, վէ ասլա գաթթ օլմայա չայեան օլմայան պիր հայաթ չու վէճհ իլէ գաթթ օլունմուշ օլտու, վէ պաղը գալանլար՝ պու կիւնէ տէկին մատտի պիր զայպուպէթինի աղլար վէ սըզլար իքէն, պունտան պէօյլէ ասըլ էօմիւր վէ հայաթ մագամընտա պուլունան մանէվի գատար ու հայսիեէթինին տախի զայպ օլտուղունու աղլամաեա մէճպուր օլտուլար։

Էյ ինսան զաաֆը, էյ չիւրիւք թօբրագտան խալգ օլմուշօլան պէնի ատէմ սէֆալէթի . . . .

Պու պապտէ Ազիզ քիթապընը "Մի երաներ մարդոյ յառաջ քան զվախճան", եանի էօլմէզտէն էվվէլ հիչ պիր քիմսէյի մէհտ իլէմէ եօլունտա օլան սէօզինի բէք հագլը օլտուղու զահիր օլուր։

Ինսան էօմրիւ մէյտանը՝ խիթամ պուլմազտան, սօն նէֆէս թէսլիմ օլունմազտան, իշ պու ալէմի ֆանինին ֆուրթունալը տէնիզինի սէլամէթ կէչիրիպ, լիմանը սաատէթտէ տէմիր աթմազտան էվվէլ, հագիգաթէն հիչ պիր քիմսէ մէմտուհ, հիչ պիր գարտան մահիր, հիչ պիր խրիսթիյան մուպարէք տէյիլ տիր։

Ց. Քեաթիպեան էյի եաշատը, էյի հէքիմ օլտու, հէր քէսին էմ նիեէթ ու թէվէճճիհիհինիւ գազանտը, ֆէվգէլատէ չէօհրէթ վէ չէրէֆ քէսպ իթտի, ֆագաթ հայրֆ, հէզարան հայրֆ քի, էօմրիւնիւն էն մուհիմմ սօն նոգթասը բարլագ օլմատը, գարա պուլութլար, վէ սուի գաստ կիճէսի գարանլըղը, միլլէթիմիզին պու սապահ եըլըզը մագամընտա օլան Զաթըն տիրայէթինէ, ագլընա, զէքեավէթ վէ մէհարէթինէ զալէպէ իյլէտիլէր։ Հայրֆ քի, քիմսէյէ գըյմայան, հաթթա չօգլարընա հաեաթ վէ չիֆա վէրէն պիր էօմիւր՝ քէնտի նէֆսինէ գըյտը. հիչ պիր ինսանը շաշրմայան զաթ՝ քեաֆֆէյի ըէֆիդլէրինի քէնտի վէֆաթընտա շաշրթտը, քեաֆֆէյի աթըպպանը այարընը տէեէրինի կէրէյի կիպի մէյտանա գօյտու։ Հէր նասըլ իսէ, էյի պիր խրիսթիան կիպի էօլմէտի իսէ, Պէօցիւք Պիր Հէրիմ կիպի էօլտու, վէ հիչ պիրինէ նասըլ վէ նէ՞ եիւզտէն էօլտիւյունիւ անլամայա, վէ քէչֆ իտէպիլմէյէ ասլա միւսաատէ էթմէտի, քեաֆֆէսինի հէյեէճէ թէքզիպ իթտի վէ պիթիրտի։

Իշթէ Ց. Քեաթիպեանը քէնտի նէֆսինի պիր բարլագ ըշըգ կիպի սէօնտիւրէրէք վէ թէլէֆ իտէրէք, եալընըզ միլլէթինէ տէյիլ, բայթախթըմըզընը հէր սընրֆ էհալիսի իլէ հէյեէթի ինսանիյէ հագգընտա խարագ իյլէտիկի սօն, ֆագաթ է՞ն պիւյիւք վէ հէր վէճհ իլէ չայեանը թէչէքքիւր խըզմէթ, հաթթա խըզմէթլէրին խըզմէթի պու օլտու։

Խալգ արթըգ իսթէրսէ պու հալտէն միւսթէֆիտ վէ միւթէնասիհ օլսուն, վէ նաֆիլէ եէրէ նիչէ էմմալ ու ագրանը արասընտա Ց. Քեաթիպեան կիպի պիր էմմալ արայըպ տուրմասը . . . .

Հագիգաթէն պու պիւյիւք հէքիմ իլմի թէպապէթի՝ անլաշըլմազ սուրէթի վէֆաթը իլէ շաշրթտը, վէ հէքիմլերին մուամէլաթընը թէքզիպ թէզվիլ վէ պէրպաթ իթտի, պիթիրտի, չիւնքի հիչ պիրիսի նէ տէն վէ նա՞սըլէօլտիւյունիւ անլայըպ քեշֆ իտէմէտիլէր։ Վէ էկէրչի շու մէքթուպլար զէրրէ գատար չէքք վէ չիւպհէ գալտըրմազ եօլտա չէքմէճէսինտէն նակէհան զուհուր իթմէսէյտիլէր, քիմ պիլիր քի արթըգ նէ՞լէր սէօյլէնէճէք, նէ՞լէր օլաճագ, իշ նէ՞բէլէրէ գատար վարաճագ, տայանաճագ իտի, վէ Մէճմուա տախի պու գարանլըգ կիճէտէ, պու մէճհուլվէ մէսթուր եօլարտա պու ֆուրթունալը տէնիզ տէրեալէրինտէ տահա նէ՞բէլէրէ գատար իլէրի կիտիպ, պէլքի տէ պիւսպիւթիւն զարգ վէ նապէտիտ օլաճագ իտի։ Ֆագաթ հագդանիյէթ, տօղրուլուգ վէ հագդգաթը հալ ինտինտէ հէր տօղրու ինսան զապուն օլտուղու կիպի, Մէճմուա տախի հիչ պիր շէյտէն գօրգմազ, վէ հագդանիյէթ ուղրունա հիչ պիր կէօնա խաթըր ու կէօնիւլէ պագմամայա գարար վիրմիշ, վէ բիւր զաղապ պուլունմուշ իքէն, ֆագաթ այնէն միւշահէտէ իյլէտիկի, վէ էլի իլէ թուսթմուշ օլտուղու հագգ վէ հագըգաթ ինտինտէ թիրիլ թիրիլ թիթրէմէքտէ, վէ ինսան սէֆալէթի վէ չիւրիւքլիյիւ հագգընտա պու կիւն աճը աճը կէօզ եաշլարը տէօքմէքտէ, վէ Ց. Քեաթիպեանը՝ պէլքի բէք չօգլարտան զիեատէ սէվէր իքէն, պու կիւնքի կիւն անըն չունվէճհ իլէ զայպուպէթինտէն տօլայը թէէսսուֆ պէեանը իլէ, չիմտի Ց. Քեաթիպեանը քէնտինէֆսինէգարընը միւսթագիլէն սուի գաստ իյլէտիկի հագըգաթընը ալէնէն վէ բէսմէն իգրար, թագրիր, իթիգատ վէ թատիգ իյլէմէք մէճպուրիեէթինտէ պուլունուր։

Իշթէ պէօյլէ էֆէնտիմիզին «Զիքինչ ծածուկ որ ոչ յայտնեսցի» սէօզիւ, պու իշտէ տախի թէպէյեիւն իթմիշ տիր։

Իշթէ պէօյլէ ռուհպան վէ քիլիսէ մէրպասիմի էսէրի ճէնազէտտէ պուլունմասընը տէյտու վագը օլան պիր վասիյէթ վէ թէնպիհէ ըազմէն, օլճէսէտ իսթէր իսթէմէզ թամ 8 կիւն պիր քիլիսէ տէրունինտէ վէ ըէհապէն սընրֆընընը թահրթը նէզարէթ վէ զապթընտա պուլունմագ մէճպուրիյէթինտէ գալը։

Էյ թագտիրի Մէվլա . . . "Ո՞վ խորք մեծութեան, գիտութեան, իմաստութեան և կարողութեանն Աստուծոյ, զիա՞րդ անքննելի են ճանապարհք նորա, և առանց գննելոյ դատաստանք նորա „ . . . .

"Դո՛ւ տէր, սրտագէտ ամենայնի, օրհնեա՛լ ես և եղիցես այժմ և միշտ և յաւիտեանս ժամանակաց, զի յայտնեցեր զճշմարտութիւն „ ։

—

Ցիւնքի կիւն քեաֆֆէյի պիրատէր վէ ագրապալարը, վէ Գեր. Մկրեան Ց. Ք. քահանայ վէ սայիրէ հազրը օլտուգլարը հալտէ, Ց. Քեաթիպեանը չէքմէճէսինտէն զուհուր իտէն մալիւմ էլ միգտար մէքթուպլէր աչըլմըշ, վէ հազրուն տիլխուն օլարագ, բէք չօգ կէօզ եաշլարը տէօքմիշլէր, վէ սուրէթլէրի ալընարագ, տէրագագ մէքեաթիպի մէզպուրէ բաթրիգխանէ ճանիպինէ կէօնտէրիլմիշ, վէ պու պապտէ հիչ պիր չիւպհէ եէրի գալմամըշ օլմասը իւզէրինէ, բաթրիգխանէ թարաֆընտան բէսմէն էմր վէրիլմէյինճէ հալէա պու կիւնէ տէկին հիչ պիր իճրաաթ վուգու պուլմամըշ տըր։

Խթինթագ վէ խթիճվագ ղըմընտա թահրթը թէվգըֆա այընան, եախոտ հապս իտիրմիշ օլան էշխասըն քեաֆֆէսի տիւնքի կիւն տէրագագ սալը վէրիլմիշ, վէ հէյեէթը աթըպպա տաղըտըլմըշ տըր։

ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ

ՏՕՔԹԷՕՐ Յ. ՔԵԱԹԻՊԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻԻ

Ցուղարկաւորութիւնը վաղը, Ուրբաթ օրը, ժամը ճիշդ իններն պիտի կատարուի։

Անմխիթար ընտանիքը կը հրաւիրէ Նորա բարեկամներն և ծանօթները ներկայ գտնուիլ սոյն սգաւոր հանդիսին։

Հանգուցեալին մարմինը Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիէն պիտի փոխադրուի Ֆերի-գիւղի գերեզմանատունը։

Բերա. Հոկտ. 28/9 Նոյ. 1882

Ապան՝ շէնքի «Վալինոթն» փալատը, մուտքերն վէ դուռֆիրերն օրպես գալանան դրնեպէր պէր «էյեռնը» Ռաֆիմբէր կէնարեր. դէշ օրպես Ռահրէրի պէր.

Ատանա, 1882 Հոկ. 13/25

. . . .

Գիր միւտտէթտէն պէրու պուրատա պուլունտուղումտան, միթէպէր ղազէթանրդա պագը մայիւմաթ վիրմէք խաթէրիմ։

Միլլէթիմիզին պուրատաքի հաքի՝ ատէթա բէրիշանլըդ տէրէճէսինէ կէլմիշ տիր։

Մէքթէպլէր՝ հէր նէ դատար Մէցելլ Ըվէրսիթէ թարաֆընտան իտարէ օլունմագտա իսէլէր տէ, պագը ռիվայէթէ նազարէն, բէք տէ մահրուպա մուվաֆրդ տէրէճէտէ մունթազամ օլմատըգլարը սէօյլէնիեօր։

Տ. Տ. Մկրտիչ կաթողիկոս հազրէթլէրի իսէ՝ բաթրիգխանէ թարաֆընտան մանսուպ պույրուլան պուրա Ռուսչուքդունու ազլ իլէ, եէրինէ պիր տիկէր բիսգօպօսու թայէին իյլէմիշ, հալպու քի պունուն եէտինտէ պիր էմրի սամի պիլէ՝ պուլունմատը ճիհէթլէ, հիւքիւմէթի՝ մահէլլիեէ ճանիպինտէն ըէսմէն մուրախաս թանըլմատըղընտան, վէ պէրի թարաֆտան պունտան ագտէմ մէճլիսի իտարէ ազալըղընա էհալիճէ ինթիխապ օլունան Պրզտիկեան Գրիգոր էֆէնտինին մէճլիսէ տէվամ իթմէմէսինտէն միլլէթին էքսէր իշլէրի եւզ իւթիւնէ գալմագտա, վէ պու եւզտէն, էֆբասը միլլէթ՝ սայիր եէրլէրտէ օլսուղու կիպի պուրատա տախի պիլա գայա վէ ֆիթուր պուլունմագտա տըրլար։ Հալպու քի Ատանատա էքսէրիյէթ՝ էրմէնի միլլէթինտէ օլտուղու հալտէ, միլէլի սայիրէտէն օլանլար, մէսէլա՝ Գայսէրիտէն վէ ճիհէթի սայիրէտէն պուրաեա կէլմիշ օլան Բումար, միլլէթիմիզին մէնաֆիի թիւճարիյէսինի հէր նասը իսէ եէլէրինէ կէչիրէրէք, միսթադիլէն իսթիֆատէ իթմէքտէ վէ իլէրի կէթմէքտէ տիւրէք։

Բաթրիգխանէ թարաֆընտան ագտէմճէ կէօնտէրիլմիշ օլան մուրախասը սապագ Միքայէլ բիսգօպօսա մաաշ օլարագ այտա էքի լիրա վիրիլմէսի մուգաբրէր իլէն, էօյլէ պիր ճիւզի մէպլաղն տախի իքի սէնէտէն պէրու թէէտիյէէ օլունմամասընտան նաչի, պիչարէ մուրախաս վալի բաշեա միւրաճաաթ իթմէկէ մէճբուր օլմուշ, վէ անճագ պու սաեէտտէ մախլուպաթը կիւճպէլա միլլէթտէն պիմիթահսիլ էլինէ վիրիլէրէք, քէնտիսի եօլունա ըէվան օշապիմիշ տիր։

Բում միլլէթի իսէ, նուֆուսճա բէք աշ օլտուղու հալտէ, քիլիսէ վէ մէքթէպ, վէ միթրօրօլիա վէ սայիրէսինի իպրէթի պաճագ պիր սուրէթի հասէնէ վէ մունթազամատէ իտարէ, վէ պունլարրն էսպապը մայեիշէթինի հէր պար թէտարիք վէ թէհլիյէ էյլէմէքտէ տիր։

Էրմէնի-գաթոլիք գրսմընա կէլինճէ, Բաթրիգի սապրդ Գիւբէլեան Յովհան էֆէնտինին (1) մէրհասալըղը հէնկեամընտա, ճէօմաաթըն նուֆուսճա միգտարը 200 խանէյի միւթէճավուզ, վէ հալ ու մէվգըլէրի բարլըգ վէ միւքէմմէլ իքէն, մուախխարէն եէրինէ կէչէն վէ եէրլիտէն պուլունան մուրախխաս վէքիլի սապրդ Արսլանեան կարապետ ռահիպին ատէմի իտարէ վէ իգթիտարսըզլըղընտան նաչի, շիմտիքի հարտէ անճագ 20-30 խանէ գալմըշ, վէ հագգաթէն հալ աճընճագ պիր ռատտեեէ կէլմիշ տիր։

Ֆագաթ շիմտիքի Ռուսչուքդալարընն պագը մէրթէպէ մէտհ ու սէնայէ շայեան հալէրինէ ռաղմէն, պէրի թարաֆտան Արսլանեանընն պագը թարաֆտարանընն մէվանի վէ միւշքիլաթ չըգարըպ, թէքրար ան պուրաեա կէթիրտէպիմէք իւմիտլէ, շիմտիքի Ռուսչուքդն խալահաթ թասավվուրլարընը չիւրիւթմէքտէքի հարէքէթլէրինէ տայիր օղան չէյլէր տախի մէսմուի ճէիզանէմ օլտու։ Հաթթա տիեօրլար քի, պունտան այթը եէտի սէնէ ագտէմ Արսլանեանընն Ատանատան թէէպիտ օլունմասընտա, թարաֆկիրանը այնի մուամէլէյի սապրդ Ռուսչուքդալար հագգընտա տախի իճրա իտիպ, մէրամալարընտա մուվաֆֆագ օլմուշլար տրը։ Շիմտի միւմայիլյ՝ Ոթամ պօլտա պուլրնտրը, վէ կիճէ կիւնլ տիւզ պու ուղուրա չալըշրպ չապալատրը հալտէ, թէքրար շունը պունը ալտատարագ Ատանայա ավտէթ իտէպիմէսի բէք տէ մէմուլ տէյիմ տիր։

Բրօթէսթան գրսմը կիւզել պիր քիլիսէ ինչա իթմէքտէ, վէ Ամերիգալըլարը թահթը իտարէսինտէքի մէքթէպլէրի հէր վէճհ իլէ մունթազամ պուլունմագտա իսէ տէ, ֆագաթ մէճլիսի իտարէտէ պուլունմասը լազըմ կէլէն Պատուելի իլէ եէրլիտէն պիր ազալարը օլմատըղընտան, պունլարրն իշի տէ բէք մազպութ կէօրիւլմէեօր։

Ատանա հավասը՝ հէր նէ գատար վէխամէթի ճիհէթիյլէ չէօհրէթ քէսպ իթմիշ իսէ տէ, շիտտէթի հարէրէթտէն պաշգա պիր ֆէնալըղը օլմայըպ, պու տա բէք օղ գատար եանի սէօյլէնտիկի մէրթէպէտէ չէտիտ տէյիլ տիր։ Ասլունա իսէ հիչ պիր տիեէճէք օլմաեըպ, հագիգաթէն էմմալսըզ տրը։

Ատանանընն սօղագ վէ մահալլաթը պիր վագթի զաեէթ ինթիզամսըզ վէ եաղըն թէֆֆիւնտէն վէ գըշին չամուրտան կէչիլմէզ պիր հալտէ իքէն, պունտան ագտէմ մութասարրքը էսպագ մէրհում խալիլ բաշա պիւթիւն մահալլաթ վէ սօղագ արալարընտա թաշտան մունթազամ գալտրրմար եաբտրրտրղընտան, հալէա օ հալտէ գալմըշ, վէ շիմտի իսէ եօլլարրն չօսէեէ թահվիլ օլունմասընտան, եաղ կիւնէրի չիւրիւմիշ թօբրագ պիւսպիւթիւն թօղ տիւման քէսիլերէք կէօզլերէ ադրը իյրաս իյլէմէկէ պաշլամշ օլտուղու հալտէ, պուրանրն տայիրէի Պէյէտիեէ բէյիսի օլուպ, մէտհ ու սէնալար իլէ ալգըշլանմագտա պուլունան Ապտիւլ Գաադիր էֆէնտինին պուրալարա ասլա տիգգաթ իթմէտիկի ճայի թէէսսիւֆ տիր։ Շիմտիքի հարտէ Ապիտին բաշա հատտէսինտէն վէ չայ քէնարընտան մաատա մէմլէքէթտէ ըշգալա թէնվիր իտիրմիշ պիր մահէլլ եօգ իսէ տէ, ֆագաթ պիրիպիրինէ միւթթասըլ օլան կաղլար՝ էկէրչի պիր ադ սէյրէկ տիզիլէճէք օլուրլարա, մահալաթը սայիրէ տախի իշպու թէտպիր սաեէսինտէ թէնվիր իտիլէպիլինիր։

Վալիի վիլաեէթ տէվլէթլու Ապիտին բաշաեա կէչլինճէ, պու ղաթը սրթիւտէսիմաթըն միւտտէթի դալիլ զարֆընտա մուվաֆֆագ օլտուգաարը բէք չօղ տաարը խայրիեէլէրինի բաէլայն միշահէտէ իյլէտիմ, շէյլէքի, մէմլէքէթին պիր չօղ մահէլլէլէրինի, վէ հէման թէքմիլ արաղիսինի սու թուղեանընտան լիճիլիլ մուհաֆաղա, նէհրին հէր իքի թարաֆընտա պիր գաչ սաաթլըգ ուղունլուգտա ղաեէթ միհրէմ վէ մաղպութ սէտտէր եարտրրմըշ, Էվրօտան, վէ խուսուսիյլէ Ասիթանէտէ ՄԿՐՏԻՉ-ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ մարիֆէթիյլէ պիր թագըմ զիրաաթ մաքինալարը ճէլպ իլէ, ատէթա մէմլէքէթի եէնի պաշտան էհեա իյլէմիշ, վէ պու եիւզտէն պիհագգրն բէք չօղ ֆագըր ֆուզարանըն էտիյէի խայրիեէսինի հագգընտա ճէլպ վէ տավէթ իթմիշ տիր։ Պունլարտան պաշգա չայ քէնարընտա միւքէմմէլ պիր դրաաթխանէ, քէօրբիւ իւզերինտէ կիւզել պիր կաղնօ, պիր միւսաֆիրխանէ, պիր մէքթէպի բիւշտիի ասքերի վէ պիր սաաթ մահէլլի վէ սայիրէ ինչասընա թէչէպպիւս խաերէք, պունլարը իքմալ իթմէք իւզրէ պուլունմուշտուր։

Միւշարիլէյհ հազրէթլէրի հագգընտա թարաֆ թարաֆ իշիթմէքտէ օլտուղում մէտհ ու սէնալէրտէն վէ կէրէք այնէն միւշահատէ իյլէտիկիմ մուվաֆֆագէյէթլէրինտէն թէչվիգ օլունարագ, քէնտիլերինի թէպրիք իշին պիր կիւն քիւթիւպխանէլերինէ կիթտիկիմտէ, միւշարիլէյհ թարաֆընտան քէմալ նէզաքէթլէ գապուլ վէ բէք չօղ իլթիֆաթընա նայիլ օլտում։ Հագրգաթէն բաշալ միշարիլէյհ հազրէթլէրի զաեէթ նազիք պիր զաթ օլուպ, էֆքեար ու մագսէտի խայրիեէսինին տէ տէվլէթ ու միլլէթին էսպապը թէրադգը վէ սաատէթինէ միւնհասբը օլմագտան պաշգա պիր շէյ օլմատըղընը անլատմ։ Հասըլ օլան իշպու մուվաֆֆագիեէթլէրտէն, վէ խուսուսիյլէ էմրի զիրաաթա վիրտիքլէրի էհէմմիեէթ վէ պու ուղուրա սարֆ իյլէտիկի հիմմաթտան տօղայը քէնտիլերինի թէպրիք իյլէտիկիմտէ, խուսուսաթը մէղքիւրէնին միւճէբրէտ ինայէթի մախսուսէյի ճէնապը Պարի վէ սէմէրէի թէվէճճիհհաթը ճիհանտէրէճաթը հազրէթի բատիշահի օլտուղունու ճէվապէն պէեան պուեուրտուլար։

Ապիտին բաշա էճնէպի լիսանլարընա տախի աշնա օլտուղունտան, ումուրու իտարէեէ միւթէալլիգ խուսուսաթըն բույեէթ վէ թէսվիրեէսինտէն խալի օլտուղու էվգաթը՝ քիւթիւպխանէսինտէ իքի իշպին ճիլտէն միւթէճավուզ վէ նատիր իւլ վիճուտ քիթապլարրն միւթալասըյլա իմրար, վէ անճագ պունլար իլէ իշթիղալ իթմէքտէ տիր։

Հագրգաթէն Ատանա վիլաեէթի՝ պէյլէ պիր վալիեէ նայիլ օլտուղու ճիհէթլէ, շայեանը թէպրիք վէ հէր վէճհ իլէ պահտիեար տրը։

Վաթան նամընա օլարագ, հիսսէմէ խասպէթ իտէն թէչէքքիւր վէ թէպրիքլէրի՝ բիա վէ միւտահանէտէն արի պէրի օլան վէ հագգանիյէեթ վէ տօղրուլուղու իթիքամ վէ թէրվիճ իյլէմէքտէն զայրի հիչ պիր կէօնա էֆքեար վէ մագսէտի օլմաեան ղազէթայի միւթէպէրէնիղ վասիթասիյլէ իլան վէ նէշր իթտիրմէքլէ իյֆայի վազիֆէ իյլէմէյի խասսէթէն քէնտիմէ պիր պօրճ ատտ իթտիմ։ Մէմուլ իտէրիմ քի իշ պու թահրիրաթըմ բէհինի գապուլ պույրուլուպ, լութֆէն թապ ու նէշրինէ հիմմէթ իտէրսինիզ։

Մէմուրլյնի սայիրէ պահսընա կէլինճէ, միւթէսարրքի վէ տէֆթէրտար վէ մէքթուպճու պէյ էֆէնտիլէր տախի պիրաեէթլի, միւտէպպիր վէ միւսթագիմ իւլ էֆքեար վէ ամվար զաթլար օլուպ, պունլարտան մէքթուպճու պէյ՝ մէքթէպի բիւշտիեէի ասքերի ինչասընճա բէք չօղ իգտամ վէ զայրէթ իպրազըյլա, մէքթէպի սայիրէնին տէվամը թերադգըսընա տախի սարֆը հիմմէթ իյլէմիշ, վէ պունլարը վիճուտէ կէթիրվիշ օլմասընտան տօղայը չայեանը շիւքրան վէ մէտհ ու սիթայիշ տիր։

Մէմուրիյնի ատիյեէնին հալ ու ահվալի թաֆսիլաթընա կէլինճէ, պու պապտէ թահվիլի լիսան իթմէկէ մէճպուրում։ Զիւնքի պունլարրն հալ ու հարէքէթի էվվէլքիրէր կիպի չայեանը մէտհ ու սիթայիշ տիր։

Վագաատա միւֆէթթիշ էֆէնտի՝ էյեամը սէյֆի՝ եայլագլարտա կէչիրմիշ վէ օրալարը կէզմիշ, վէ շիմտի տախի պուրատա օլմայըպ, թարսուստա պուլունտուղունտան, մահքէմէլերին ումուրը իտարէսի՝ իսթէտիկի կիպի վէ իսթէտիկի եօլտա միւտտահի ումումի եէտինտէ պըրագըլմըշ տըր։

Պու զաթ՝ չու եագրնլարտա գավանիյնի ատիյեէ խիլաֆընտա օլարագ, միլլէթիմիզտէն վէ ասհապը տիրաեէթ վէ խաթիգամէթտէն թարսուս պիտաեէթ մահքէմէսի աղասը օլան Պողոս էֆէնտի իլէ պէլէտիեէ հէքիմինի միւրթէքիպ գըլըգը Ատանաեա ճէլպ իթտիրիր, վէ պուրատա իշի պիր գաչ գալըպա տէօքտիւքտէն սօնրա, մէրամընտա մուվաֆֆագ օլամաեաճաղընը անլատրգտա, քէյֆիեէթի մահքէմէի խաթինաֆրն հուդուգ տայիրէսինէ հավալէ իտէր։ Բէյիսի մահքէմէ՝ պու իշին եօլսուղղուղունու, վէ շաեէտ պունլարրն պիր տավաճըսը վար իսէ, իշթիքեաա ան էլ հիւքքեամ տավասընա գրեամ իթմէսի լազըմ կէլէճէկինի, վէ սայիր գանունէն իճապ իտէն միւլահազամը սէրա վէ իթեան իտէրէք։ Կիւճպէլա մէրգուճանը, օտա պիր միւտտէթ պուրատա տօլաշըպ սիրիւնտիքտէն սօնրա թարսուսա իեատէ իթտիրմէմէկէ մուվաֆֆագ օլուր։ Շու հալտէ հէքիմի միւմայիյէյհին հարաքեաթը ատիյանէսի՝ հուդուգը իպատը մուհաֆաղա մագսէտինէ մէպնի իտուկինտէն, հէր վէճհէլէ շայեանը մէտհ ու սիթայիշ տիր։

Ֆագաթ մահքէմէի պիտայէթ բէյիսի Ապտիւլ Հագգ էֆէնտինին Ատանայա վիսուլինտէն պէրու, ասհապը մէսալիհ՝ հէր նէ սէպէպէ մէպնի իսէ, պիտայէթ մահքէմէսին-

ՀԷՆԱՊԸ ԱՇԳ

183

տրը սօն սէօզլէրի տիր, տէտի, վէ պիր խակէմլէ իւզերինէ օթուրուպ, կէօզլերինտէն օլ տէրէճէ եաշլար ագրեօրտուքի, պիր սաթրրը պիլէ օգուեամատը։ Լաքին մէյեուսիեէթի պիր արա թէսքին օլտուղունտան, մալիւմիւմիւզ օլան մէքթուպու քէնտի քէնտինէ օգուտու, վէ սօն ճիւմլէսինի իքմալ իտինճէ, Գլանչա Թէքրար աթֆը նազար իյլէտի, վէ քէսիք պիր սէսլէ,

— Մա՛ամուազէլ Ամրիէն, վալիտէմ սիզի էզճան ու տիլ սէվէր իմիշ, վէ պու մէքթուպտա պանա սիզտէն տօղայը էօյլէ իւմիտլէր իզհար իյլէմիշ տիր քի, էկէրչի պու խուսուս սալթ պանա մէրպութ պուլունուր իսէ, օ իւմիտլերին զայիլ օլմաեաճաղլարընը չիմտիտէն պէեան էյլէրիմ, տէտի։

— Մատամ տիւչէսի ատէթա քէնտի գըղը կիպի սէվէր, վէ ճէնապը Ալլահ տախի շահիտ տիր քի, մէզպուրէ ուղրունա պիլա էսէֆ էօմրիւմիւ տախի ֆէտաեէ հազրը իտիմ, տէեու մուգապէլէ իթտի Գլանչ։

Պիր ադ սիւքիւթտէն սօնրա, մէզպուրէ քէլամա տէվամ պիրլէ,

— Էֆէնտիմ, միւսաատէնիղլէ պէն արթըգ կիտէյիմ, չիւնքի խանէնիզ խըզմէթքեարլարընա պաղը թալիմաթ վիրմէքլիկիմ լազըմ տրը, տէտի։

— Կի՛տինիզ, մա՛ամուազէլ, վէ ըէճա իտէրիմ սիզէ քի, վալիտէմին վէֆաճընտան էվվէլ նէ՝ եօլտա հարէքէթտէ պուլունուեօր իտի իսէնիզ, երինէ օ եօլտա պուլունունուզ։ — Սիզ նէ գատար թէչէքքիւրէ պօրճլու օլտուղումուզու հէմշիրէմ սէվկիւլիւ էլէնէ տախի պէեան իտէճէյիմ։

Պլանչ՝ Մ. տը Լօժրիլ իլէ Բօժէ գարշըսընտա թէվազու իթտիքտէն սօնրա տիշարը չըգտը։ Մէզպուրէնին լէհհէսինտէ հէր նէ գատար ազիմ պիր քէտէր ու էլէմ էսէրի միշահէտէ օլունուեօրտու իսէ տէ, տէրուենէն ֆէվգէլատէ սէվինճ իշինտէ իտի։ Գաբու գաբանտըղընտա, Բօժէ՝ Մ. տը Լօժրիլէ խիթապէն,

— Արման, վալիտէմին հագգը վար իմիշ, պու կէնճ գըզ հագրգաթէն պիր մէլէք տիր, տէտի, վէ պաշընը ճէնազէնին եաթմագտա օլտուղու գարեօլաեա չէվիրիպ, — ա՛հ, վա՛լիտէճիյիմ... վա՛լիտէճիյիմ... եէմին իտէրիմ քի, սիզին սօն արզուլուգու իճրա իտէճէյիմ, վէ օ արզուեու ասլա ունութմաեաճաղըմ, տէեու իլավէ իյլէտի, վէ հընչգըրմալարընտան սէսի գաթթ օլունտու։

Մ. տը Լօժրիլ իսէ, մէրդումուն էլլէրինի թութարագ, չէօյլէ սէօյլէտի.

— Բո՛ժէ, Բո՛ժէ, ագլընը պաշընա թօբլա, չօճուգլուգ լազըմ տէյիլ տիր։ Վագաա պու սէօզլէրիմին սէնի թէսէլլի իթմէղ օլտուգլարընը պիլիրիմ, լաքին ճէսուր օ՛լ, վէ քէտէր ու էլէմինէ գարշը մուգավէմէթ իթմէքտէն տուր օլմա՛։ — Խաթրընա կէթիր քի, սէնին պիր բէտերին օլուպ, օնա, ճէթարէթ իպրէթի իպրաղ իթմէք վազիֆէն իգթիզասընտան տրը։

— Հագգըն վար տրը... — Վա՛հ պէնիմ պիչարէ բէտերիմ, պագալըմ պու տերտ ու ա. ճը իւզերինէ եաշաեաճա՞գմըսըն... — Հայ-տէ Արման, կիտէրիմ բէտերիմի պուլալըմ։

— Պիր ադ սօնրա կիտէրիղ, չիւնքի պէնիմ կէլտիկիմ գէման, բէտերինիզին պիր խայլի միւտտէթ ուղուսուղ գալտըգտան սօնրա, չիմտի ուղուեա տալմըշ օլտուղունու քէնտի օտա խըզմէթքեարը պանա պիլտիրտի։ — Իմոի պըրագալըմ քի պիր սաաթ գատար ուեուսուն, չիւնքի պիչարէ, պիր միգտար իսթիրահաթա ֆէվգէլատէ միւհթաճ պուլունմագտա տրը։

— Ֆագաթ նի՞չին գըզգարընտաշըմ պուրատա տէյիլ տիր, աճապա պանա պա թէչէկրաֆ վուգուի հալ պիլտիրիլտիկի թագտիրտէ, մէզպուրէեէ պիլտիրիմէմիշ մի տիր։

Մ. տը Լօժրիլ՝ էլլէնին սէպէպլի թէէխիւրիւնիւ իյղահ իտինճէ, Բօժէ՝

— Ֆագաթ ճէնազէ ալայընտա հազրը պուլունմագ իւզրէ վագթինտէ կէլէպիլէճէ՞քմի տիր, — տէեու սիւալ իթտի, — վէ պու արալըգ խըզմէթքեարլարտան պիրի իչէրի կիրիպ, տիւգ տը Շապէնին՝ Բօժէ իլէ Մ. տը Լօժրիլի պէքէմէքտէ օլտուղու խապէրինի վիրտի։

Բէտեր իլէ Եվլատըն միւքեալէմէլերինի նագլ ու թարիֆտէն սարֆը նազար իտերիզ։ Հէմ տէ, զաթէն մահղունիյէեթպախշ օլան պու մէնզարէյի տահա զիեատէ հիւզնէնիկիզ գըլմագտա նէ՞ մանէա վար տրը։

* * *

— Պիր ադ սօնրա կիտէրիզ, չիւնքի պէնիմ կէլտիկիմ գէման, բէտերինիզին պիր խայլի միւտտէթ ուղուսուղ գալտըգտան սօնրա, չիմտի ուղուեա տալմըշ օլտուղունու քէնտի օտա խըզմէթքեարը պանա պիլտիրտի։ — Իմոի պըրագալըմ քի պիր սաաթ գատար ուեուսուն, չիւնքի պիչարէ, պիր միգտար իսթիրահաթա ֆէվգէլատէ միւհթաճ պուլունմագտա տրը։

— Ֆագաթ նի՞չին գըզգարընտաշըմ պուրատա տէյիլ տիր, աճապա պանա պա թէչէկրաֆ վուգուի հալ պիլտիրիլտիկի թագտիրտէ, մէզպուրէեէ պիլտիրիմէմիշ մի տիր։

Մ. տը Լօժրիլ՝ էլլէնին սէպէպլի թէէխիւրիւնիւ իյղահ իտինճէ, Բօժէ՝

— Ֆագաթ ճէնազէ ալայընտա հազրը պուլունմագ իւզրէ վագթինտէ կէլէպիլէճէ՞քմի տիր, — տէեու սիւալ իթտի, — վէ պու արալըգ խըզմէթքեարլարտան պիրի իչէրի կիրիպ, տիւգ տը Շապէնին՝ Բօժէ իլէ Մ. տը Լօժրիլի պէքէմէքտէ օլտուղու խապէրինի վիրտի։

Բէտեր իլէ Եվլատըն միւքեալէմէլերինի նագլ ու թարիֆտէն սարֆը նազար իտերիզ։ Հէմ տէ, զաթէն մահղունիյէեթպախշ օլան պու մէնզարէյի տահա զիեատէ հիւզնէնիկիզ գըլմագտա նէ՞ մանէա վար տրը։

Էյլէն օլմագ հասէպիյլէ սաաթ օն իքի վուրտու։

Պիր սաաթտան պէրի իտի քի, Ֆան տը Շապէնին նաչը թապութ իչինէ գօնուլմուշ օլուպ, պու թապութ իսէ, խասսէթէն եաբրըմշ վէ տիւգիւգ արմաբընը համիլ պուլունմուշ օլան պիր թագըմեաս ու մաթէմ էօրթիւէրի իլէ գաբանմըշ վէ մահէլլի մախսուսու իւզերինտէ վազ օլունմուշ իքէն, ճէնազէ ալայը մէմուրլարը կէլիպ, թապութու գալտըրտըլար, վէ զաեէթ սալթանաթլը օլան ճէնազէ արապասընա վազ իթտիլէր, վէ մէղքիւր արապաեա օլ գատար թաճլար վէ չիչէքլէր գօնուլտուքի, արապանընն սիեահ չուխասը պիլէ կէօզիւքմէզ օլտու։ Ցիւգ՝ թագաթ վէ տէրմանը օլմաեըպ, վէ անճագ իքի եանլարընտա պուլունան օղլու իլէ Արմանա տաեանտրզը հալտէ, ճէնազէ ալայընն թա՛ էօնիւնէ կէչտի, վէ եիւզլէրճէ տիկէր գօնագ արապալարը սրրա իլէ տիզիլմիշլեր իքէն, ալայը մէղպուր՝ ահէսթէ ահէսթէ քիլիսէեէ տօղրու հարէքէթէ պաշլատը։

Իշպու ալայ հարէքէթ իթտիկի զէման, Ցիժօնտան կէլմէքտէ օլան Բարի-Լիսն-Մէտիթերանէ շըմէնտըֆէրինին պիր գաթարը Պրիւնօյտա տուրմագտա, վէ էրկրմի եաշընտա կէնճ, էսմէր, ղաեէթլէ հիւսէնա, սիեահ էլպիսէ կիյինմիշ, պէնդի պէթի սօլմուշ, կէօզլերի գըզարմիշ, վէ իղթիրապ ու քէտերինտէն նաչի եիւգիւ պուրուշմուշ պիր գըզ՝ պիրինճի մէվգրին վակօնլարընտան պիրինտէ, պիր խըզ-

տէն գաչմայա, վէ թէսվիյէ վէ բո-
յէթի տավա իչիւն չէրիաթ վէ թի-
ճարէթ մահքէմէլերինէ միւրաճաաթ
իթմէյէ պաշլաար։ Պու իհթիրազ
վէ միւճանիպէթին սէպէպի՝ իշիթ-
տիյիմէ կէօրէ, կէօյա մումահիլէյհ
Ապտիւլհագ էֆէնտի՝ քէնտիսի թա-
րիգի իլմիյէտէն մաատուտ իլքէն,
խալգա հիւանիւ իպրէթ վիրէճէք
եէրտէ, պիլ ադս ատի ատամլար
կիպի կիճէլերի պաշընտաքի սարը-
ղը չըգարարագ վէ սարիսոշ օլարագ գա-
զինօլարտա գաբանրպ, օրատա պիր
եահուտի չայկըճը գըզընա 40 լիրա
գատար բարա վէրմէսի, վէ սուի
ահվալէ տայիր պիր թագըմ հարա-
քեաթըն պէյն էլ նաս չուեու պուլ-
մասը օլմուշ օլույօր։ Հաթթա էհալի
պէյնինէտ էօյլէ թէվաթուր օլմուշտը
քի, վալի բաշա հաղրէթլերի տավի
իսլահը նէֆս եօլունտա պիր թա-
գըմ նասիհաթ վէ թէմպիհաթ էյլէ-
միշ, վէ պու իսէ հիչ միթէնասիհ
օլմայրպ, պիլ ադս սանրրսրն քի
նիսպէթ իչիւն ահվալինէ միչթէրէք
վէ ախլագընա միթթէֆիգ պուլու-
նան տիկէր պիր բէֆիգի, եանի
միւտտահի ումումի իլէ հէմ տէ Պայ-
րամ կիճէսինտէ թէքրար սարըղընը
չըգարարագ վէ քէօր գանտիլ սեր-
խոշ օլարագ։ Պէյրութտան կէլէն
չայկըճը գըզարըն պուլունտուղու
գաղինօյա կիթմիշ, վէ օրատա պիր
թագըմ բէզալէթլեր վէ միւնազաա-
լար վուգուա կէլտիյինտէն, չունուն
պունուն արայա կիրմէսիյլէ տըշարը-
յա չըգարըլարագ կիւճ հալ իլէ խա-
նէսինէ կէօթիրիլմիշ տիւր։ Ա-
լիյէ միւֆէթթիշի էֆէնտինին իսէ,
պու հալլերի կէօրիւպ սիւքիւթ իթ-
մէսինէ ահալիճէ հիչ պիր մանա վէ-
րիլէմէյօր։

Պէրէքեաթ վէրսին քի տիկէր հա-
քիմ էֆէնտիլեր պու եօլտա օլմայրպ,
խալգա միճիպի հիւանիւ իպրէթ վէ
թէսէլլիեաթ օլմագտա տըրլար։ Պու
զէվաթ սըրասընտա, մահքէմէյի
իսթինաֆ հուգուգ տայիրէսի բէյ-
սի՝ իսթինաֆ ճէղա բէյիսի Հիլալ է-
ֆէնտի, թիճարէթ մահքէմէսի բէ-
յիսի Նէճիպ էֆէնտիլեր իլէ, եէր-
լիտէն վէ միւթէպէրանը իւլէմա վէ
միւտերրիսանը քիրամտէն մահքէ-
մէյի պիտաեէթ ճէզա բէյիսի հաճի
Մուսթաֆա էֆէնտի՝ պաշգաճա չայ-
եանը զիքր վէ սէնա տըրլար։

Միլլէթիմիզտէն պուլունան միւտ-
տահի ումումի մուավինի Ֆիքրի է-
ֆէնտինին տավի քէնտի ումուրուն-
ճա իսթիդամէթ վէ իգթիտարընտան
տօլայը պաղը մերթէպէ՝ բիվայէթլեր
վար իսէ տէ, ֆագաթ պունուն պու-
րաճա պաղը թէսքիյէլերի բէք տէ
տիւզկիւն օլմայան ատամլար իլէ իս-
թիլաթտա պուլունմասը էնղարը է-
հալիտէ օ գատար չիրին վէ խոշ պիր

չէյ կէօրիւլմէտիկի հիսս օլունույօր։

Ատանանրն պաշլըճա մէնպասյի
սերվէթի գիրասթ վէ արաղի օլուպ,
հաթթա արաղի ճիհէթինճէ միրիյի
միթէալիք խայլի եէրլէր մէվճուա
պուլունտուղու հալտէ, պիր գաչսե-
նէտէն պէրու թէֆտէրի խագանի մէջ-
մուրիյէթինտէ միւսթախտէմ թէվ-
ֆիգ էֆէնտինին տէվլէթէ այիտ ա-
բաղիլէրին ֆիրուխթի խուսուսլարընը-
տա գուլանտրղը պիր թագըմ եօլա-
ըընտան, մէնաֆիի հագիգիէյի տէվ-
լէթ հէր նասըլ իսէ կէօզէտիլմէեէրէք
մուհաֆազա իտիլէմէմէքտէ, վէ ասլը
մէնաֆիի տէվլէթտէն զիեատտէ մէնա-
ֆիի շախսիյէ արանըլմագտա օլտու-
ղու թէվաթուրէն սեզինմէքտէ տիր,
շէյլէ քի պու զաթթն եալընըզ արա-
զի մատտէլէրինտէ մէճլիսի իտարէ-
տէ պուլունմասը լազըմ կէլիր իքէն,
պիլ աքս հէր կիւն քէնտի պաշընա
տէվամ իթմէսի մէշհուտ տըր, կէօ-
րիւնիւր քի, մէճլիսի իտարէտէ ազա
գալմասըղընտան, պու զաթ օրատան
էքսիք օլմամագ վէ պուլունան պիր
իքի քիչի տավի չու վէճհ իլէ պիր բէ-
ֆիգ պուլմագ իսթէեօրլար։ Ֆիլհա-
գըգի Ռում Միթրօբօլիտի պուրտա
տէյիլ, տիկէրլերի տավի տէվամիթ-
մէեօրլար։ Իսլամ ազալարտան պիրի-
սի ինթիհապ օլմուշ իքէն, իսթիֆա
իթմիշ, պիր տիկէրի եօլլար ինշաար
մէէմուրիէթիյլէ կիւլէքտէ պուլու-
նուեօր, միլլէթի էրմէնիան ազասը
Պզտիկզատէ Գրիգոր էֆէնտի իքի սե-
նէտէ անճագ իքի տէֆա մէճլիսէ
կիթմիշ, բրօթէսթանլարրն ազասը հա-
քէզա իսթիֆասընը վիրմիշ, տիկէր
էրմէնի-գաթօլիկտէն օլան ազա՝ 15
լիրա մաաշլա Գարաթաշ թարիգինէ
մէէմուր օլմուշ օլտուղու խապէր վէ-
րիլիյօր։

Մըսըր բրէնսլէրինտէն օլուպ, Ֆը-
ըանսատա մէքթէպի սէնահտէ թահ-
սիլի իւլիւմ վէ ֆինանս իթմիշ օլան,
վէ չնտի իսէ Ատանանրն ասաքիրի
ըէտիֆիեէ վէ նիզամիեէսի դօման-
տանրղընտա պուլունան միրալայ իզ-
զէթլիւ Հիւսէյին պէյ էֆէնտի մէմ-
քէթին հիւանիւ սուրէթլէ ասայիշ
վէ էմնիեէթինի մուհաֆազա էմրին-
տէ սայ վէ իգտամ էյլէմէքտէ օլ-
տուղունտան, միշարիլէյհին հէր
պիր հալ ու հարէքէթի չայեանը
մէահ ու սիթայիշ, վէ հէր սընրֆ
էհալինին թէշէքքիւրիւնիւ միւս-
թէլզէմ տիր։

* * *

Մէ-Բալա

Իշթէ պուրտա պիթէր միւսաֆիրէ-
թէն Ատանատա պուլունան տօսթու-
մուզուն մուֆասսալ թահրիրաթը։

Իշպու մէքթուպտէ մէղքիւր վէ
միւնտէրիճ օլան Ասլանեան Կարապետ
բահիպին ասըլ ճիղվիթլէր մէքթէ-
պինտէ բէրվէրտէ օլմուշ, վէ պուն-
տան ապաէմ 8. Ազարեանրն Ատա-
նա մէրիասալըղը վէքեալէթինտէ
պուլունմուշ օլտուղու հալտէ, Հա-
ճընտա մուդիմ միլլէթտաշլարըմըզը
տէվլէթի Ալիյէեէ ասի մագամնտա
թանրթմագ, վէ Հաճըն միլլէթ մէճ-
լիսի թարաֆընտան պաղը հարէքէ-
թի նամէրզիեէսինէ մէսթի թէվգըֆ
իտիլմիշ օլան պիր ըէզիլէ գարըյը
գաթօլիգ օլտու տիեէրէք, օրատա-
քի քիլիսէտէ հըզմէ իլէ, էրմէնիլեր
պունա նէ՝ գարըշըեօրլար տիմէեէ
գալգըշմագ վէ պիր թագըմ էտնա
խրեանէթլի քլերտէ պուլունմագ խ-
թէեէն վէ Էլան քեաֆիէյի Հաճըն-
լըլար թարաֆընտան նէֆրէթլէ եատ
օլունան զաթ իքէն, վագթիյլէ Մէճ-
մուանրն պունա գարշը ուզուն ու-
զատիեէ պահվար եաղտրղը օգու-
եանլէրիմիզի խաթրընտան չըգմա-
մըշ օլտուղու պիպի, ասլա ճիզվիթ
վէ ճիզվիթլերէ թարաֆտար օլմա-
տրղընը վէ իլա Աէէյն օլտուղունու
պիլիթեանիտատայա գալգըշան թէր-
ճէմանը էֆքեարրն «Ատանա էրմէ-
նի Դաթօլիգ մերիասասը ֆագի-
լէթլու Արսլանեան Կարապետ Վ.
ՄԱԱԼԻՄԻԻ ԱԼԷՄԵՆ տըր» տիյէ-
րէք, պու կիպի լունվանլէր իլէ մեր-
գումու թալթիֆ էյլէտիկի տավի խա-
թըրլարտա օրմագ, վէ անէ կէօրէ
թէրճէմանրն ճիզվիթ օրատ օլմատ-
ղընը գէյատ վէ հիւքմ էյլէմէք կէ-
րէք տիր զանն իտէրիզ։

ՄԻԼԹԷՆԷՎԻՅԷ

Վիէննատան 8 էյլի թէլէկրաֆ զա-
զէթասընա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆ-
նամէտէ պէր վէճհի աթի օգունմուշ
տուր։

Պօսնա վէ Հէրսէքտէն ախիրէն ա-
լընան խապէրլէրէտէն, Հէրսէքտ եէ-
նիտէն պիր իխթիլալ վուգուլունին մու-
հագագ օլտուղու զանն օլունուեօր։
Ավսթրիա ասքէրլերի, էշդըեա ֆիր-
գալարըյլա տայիմի սուրէթտէ իթ-
տիքլերի չարդաճը դավկալարընտան
եօրուլմուշ օլտուգլարը հալտէ, մա-
լիմ օլան պիր չօգ բուէսսա թէքրար
մէյտանա չըգմըշլար տըր։ Պիլէք,
Ֆօչա վէ Պրակալ նահիյեէլերի, տիւշ-
մէն թարաֆընտան իսթիլա իտիլմիշ
օլուպ, տիւշմէնի մէրգում տաղլար-
տա գուվվէթլի պիր հալտէ, վէ միւ-
քէմմէլէն մուհիմմաթ վէ Մարթինի
թիւֆէնքլերիյլէ միճէհհեզ պուլուն-
մագտա տըր։

Ցէյլի Նիուզ զաղէթասընն տավի
Վիէննա մուխպիրի, պու խապէրլէրի
թաստիգէն տիեօր քի, գարատաղտա
պուլունան Հէրսէք մուհաճիրինին
մէսլէքի թէհտիտավէրլէրի միւնա-
սէպէթիյլէ, բրէնս Նիգօլա՝ բուէս-
սաեը գրեամը Ռիգաեա տավէթ էյ-
լէմիշ տիր։

—

Սըրպիսթանրն ահվալը տախիլիեէ-
սինէ տայիր էվրօբա զաղէթալարընը-
տա աթիտէքի հավատիս օգունմուշ
տուր։ Հէյեէթի վիւքէլա խսթիֆա
իթմիշ իսէ տէ, խսթիֆալարը գրալ
թարաֆընտան գապուլ օլունմամըշ։
Ռիվաեէթէ կէօրէ, հէյեէթի մեզ-
քիւրէնին խսթիֆասընա սէպէպ, ա-
խիրէն գրալ Միլանա դարշը վուգու-
պուլան սուի գաստրն վագթ ու զէ-
մանը լա քէշֆ օլունամատըղընա տա-
յիր գրալը միշարիէյհ թարաֆրն-
տան իզհար օլունան խօշնուտսուզ-
լուգ օլմուշ տուր։

Թան զաղէթասը՝ հոկտ. 31 թա-
րիխիյլէ Վիէննատան աթիտէքի թէ-
լէկրաֆնամէյի ալմըշ տըր։

Պէլկրատտան վարիտ օլան խապէր-
լէր՝ խայլիճէ մուճիպի էնտիչէ տիր-
լէր։ Գրալ տիւնքի կիւն սերպէսթի-
եէթ ֆըրգասընրն պիր հէյեէթի մէ-
պուսէսինի գապուլ իլէ, իրատ իթ-
տիկի նութգտա, բատիգալ ֆըրգա-
սընա զալէպէ իթմէք իչին, հուրրի-
եէթ վէ թէրագգը ֆըրգալարընրն
պիրլէշմէլերի պէհէմհալ լազըմէտէն
օլտուղունու տերմիեան էյլէմիշ տիր։
Պուրատա զանն օլունտուղունա կէօ-
րէ, Մ. Ռիսթիչ ռիասէթի վիւքէ-
լաեա կէչէճէք տիր քի, պունտան
տա, Սըրպիսթանրն միւնասէպաթը
տիւէլիեէսի ճիհէթիյլէ նէթայիճի
վէխիմէ զուհուրի մէմուլ տուր։ Ա-
վսթրիա-Մաճարիսթանտա էֆքեա-
րը ումումիեէ ֆէվգէլատէ հէեեճան
իչինտէ տիր։

—

Հոկտ. 31 թարիխիյլէ Գահիրէտէն
խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Մ. Մա-
լէթ՝ լօրտ Կրանվիլտէն ալտըղը պիր
գրէթ թէլէկրաֆնամէյի խրտիվ հաղ-
ըէթլերինէ թէպլիղ էյլէմիշ տիր քի,
պունտա, Մըսըր մէսալիհինին թէս-
վիեէսի, զաեեթլէ գարըշըգ պիր
թագըմբօլիթիգաճա մէսէլէլերէ մէր-
պութ օլտուղունտան, օլ պապտէ
թէքմիլ մէսուլիեէթին Մ. Մալէթէ
իհալէսի, մուվաֆրգը մասլահաթ օլ-
մահեաճաղը պէեան օլունմուշ տուր։

Մըսըրրն պիլճիմլէ վէգալյի ախի-
բէսինտէ Մ. Մալէթ թարաֆընտան
իթթիհազ օլունան մէսլէք ու հարէ-
քէթ, ինկիլիզ հիւքիմէթի ճանի-
պինտէն քեամիլէն թահսին օլու-
նուպ, միւմահիլէյհ՝ հիւքիմէթի
միւշարիլէյհանընէմնյէեէթինէ տայի-
մա մազհար օլմագտա իսէ տէ, պու-
նունլա պէրապէր Ինկիլիզ հիւքիմէ-
թի՝ լօրտ Տըֆրինին՝, Տէրսատէթ
սէֆիրի օրմասը հասէպիյլէ հիւքիմ-
մէթին բօյիթիգասընա եագրնէն իշ-
թիրաք իթմիշ օլտուղու հալտէ, պու
տէֆա տախի պիր միւտտէթ իշին
Մըսըրա կիթմէսինի թէնոիպ էյլէմիշ
տիր։

—

Արապի վէ բէֆիգէրինին իսթին-
թագը տէվամ իտիեօր։ Միւճահիլէյ-
հիւմա ալէյհինտէ պուլունան չա-
հիտլէրին, թահգըգաթ գօմիսիսինու
մուվաճճէհէսինտէքի իսթիմար, հոկտ.
29 տա խիթամ պուլուպ, ավօգաթ-
լար մուվաճճէհէսինտէ վուգու պու-
լաճագ իսթիմաեէ տախի եագրնտա
պաշլանըլաճագ տըր։

Պօրէյլի պէյ՝ շահիտլերին իֆատա-
թընտան, Արապինին՝ իսկէնտէրեէ
եաղմա վէ աթէշինտէ իլհագլըղը պու-
լունտուղու անլաշըլըրըղը պէեան
իթմիշ, վէ Մ. Պրօալէյ տախի Ապ-
տէլլալ բաշաեա միւթէալիզ պաղը
էվրադ մէյտանա չըգարմշ տըր։

Թահգըգաթ գօմիսիսինը պիր սիւ-
րի եիւզ պաշըսընը իսթիմա իթմիշ
տիր։ Միւճահիլէյհ իսկէնտէրեէնին
թօբա թութուլմասընտան սոնրա,
Արապի իլէ Մահմուտ Սամի պէյ-
նինտէ թաաթի օլունան պիր մուհա-
վէրէյի քէնտիսի տէ տինլէմիշ օլ-
տուղունու թէէմին էյլէմիշ տիր։
Մէգքիւր միւլգաթտա իքի մուա-
հիպլէր, չէհրի աթէշէ վիրմէքտէն
զայրի չարէ օլմատըղը խուսուսունտա
իթթիֆագ իթմիշ տիրլեր։

Ցիկէր պաղը մէվգուֆլար, էզճիմ-
լէ թուլպա, եագուպ, վէ Ցամի բա-
շալար իլէ Ռիֆաթ պէյ տախի ինկի-
լիզ ավօգաթլարը մարիֆէթիյլէ միւ-
տաֆաա իտիլմէլերինի թալէպ էյլէ-
միշ տիրլեր։ Ինկիլիզ զաղէթալարը-
նն պատրգլարը մաչիմաթա կէօրէ,
Մըսըր հիւքիմէթի թահգըգ գօմի-
սիօնունուն իճթիմալերինէ զաղէթա
մուխպիրլերինի գապուլ իթմէմէկէ
գարար վիրմիշ տիր։

Ցէյլի Նիուզ զաղէթասը, ինկիլիզ-
լերին ուլուվը հիմմէթինէ կիւվէնէ-
րէք թէսլիմ օլմուշ օլտուղու, վէ
պիր էճնէպի միւտտախէլէսիյլէ ֆէթհ
իտիլմիշ օլան պիր իխթիլալը բէյ-
սի պուլունտուղու իչին, Արապի-
նին տավասընրն թէրք իտիլմէսինէ,
վէ հագգընտա սալթ սիւրկիւն ճէ-
գասը թէրթիպլէյէ իքթիֆա օլուն-
մասընա տայիր մուգատէմա իթթիկի
իխթարը պու տէֆա թէքրար իթ-
միշ տիր։

—

Սուտանտան Գահիրէեէ վէրուտ
իտէն սոն խապէրլէր, մուգատէմա
ճիհատիեէ նէզարէթինէ վիրուտ ի-
տէն խապէրլէր գատար ֆէնա օլմա-
եբպ, խարթում չիմտիքի հալտէ
թէհտիտ իտիլմէմիշ, վէ սախթէ բէյ-
զամպէր՝ Գօրաօֆան վիլաեէթի մա-

մէթճի գատրն իլէ եալընըզճա օթուրմուշ օ-
լուպ, չըմէնտֆէր մէմուրլարը՝ վասըլ օլունան
ըսթասիոնուն իսիրի վիրտիքլերի սըրատա,
քէնտիսի տախի,

— Ցահա Պրիւնօյտաեը, վէ անճագ պիր
սաաթա գատար Բարիսէ վասըլ օլապիլէճէյիզ,
վէ մէվզիֆատէն գօնաղա կիթմէք իչին իսէ,
ագապլի եարբմ սաաթ զայպ իտէճէք օլտու-
ղումուզտան, ճէնազէնին նաղլի զէմանընա
եէթիչէմմէեէճէյիզ, տիմէքտէ իտի։

Մատմուազէլ Էլէն տը Շասլէն օլտուղու օգ-
ուեանլարըմըզճա շիւպհէսիզ անլաշըլմըշ օլան պու
գըզ՝ պալէատէքի սէօյլէրի սէօյլէտիկինտէ,
հընչգըրմալարընը մէնտիլիյլէ մէնն իթտի, վէ
թրէն սիւրաթլէ եօլունա տէվամ, վէ տիկէր
պիր գաչ ըսթասիօնլարտան միրուր իլէ, Բա-
ըիս մէվգիֆինէ վասըլ օլտու։

Մ. տը Լօժրիլ Թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ
օլան պիր արապա, սապահտան պէրու մէգ-
պուրէյի պէքլէմէքտէ իտի իսէ տէ, կէնճ գըզ
պու արապաեը կէօրմէ յիպ, թէլաշլա խալգրն
արաբընտան կէչտի, վէ քիրա արապալարը
մէրքէզինէ գօշարագ, պիր արապաեա օթուր-
տու, վէ Շասլէն գօնաղընը թարիֆ, վէ արա-
պաճրեա,

— Պէնի քէմալ սիւրաթլէ կէօթիւրտիկիւն
հալտէ, սանա եէկիրմի ֆրանդ վիրէճէյիմ,
տէտի։

Մէզպուրէնին բաքիպ օլտուղու արապանրն
աթը, զաեէթլէ սէրի իւլ հարէքէ օլտուղու կի-

պի, արապաճը տախի դամշըսընը էսիրկէմէ-
տիկինտէն, արապա սաաթ իքիեէ եագրն
Սենթ-Օնօրէ վարրշընտա տուրտու, վէ կէնճ
գըզ արապատան աշաղըեա էնիպ, շիտտէթլէ
գօնաղընն գաբուսունու չալմասըյլա, գաբու
աշըլսը։

Պիւթիւն խանէ խալգը ճէնազէ ալայընտա
պուլունուպ, եալընըզ գաբուճու՝ թապիթիյլէ
եվտէ գալմըշ իտի։

Իշպու աթիգ էմէքտար՝ Էլէնին իշերի կիր-
տիկինի կէօրտիւկիւնտէ, տէհշէթլի պիր ֆի-
զան իլէ նիտա իտիպ, եիւզիւնիւ էլլերի իշին-
տէ կիզլէտի։

Էլէն իշի անլաեարագ,

— Բէք կէճ կէլտիմ, տէյիզ մի Էթիէն, տէտի։

— Հէյ վահ, մա՛տմուազէլ, հէր շէյ թէքմիլ
օլտու... — Սէվկիւլիւ մատամըմըզըն նաշը
չու սաաթտա գապրիսթանտա օլմագ կէրէք
տիր, վէ նասըլ քի կէօրիւեօրսունուզ, գօ-
նագտա պէնտէն մատատա քիմսէ գալմամըշ
տըր, տէեու մուգապէլէ իթտի գաբուճու։

Էլէն տէրագապ հավիինին տէօշէմէսի իւզ-
ըինտէ տիզ չէօքիւպ, էլլերինի գուպպէյի
ասիմանէ տօղրու գալտըրտը, վէ տօգագլա-
ըընտան զիեատտէ, գալպէն օլարագ,

— Ա՜Հ, վա՜յիտէճէյիմ... վա՜յիտէճէյիմ...
մէկէրչի պէն սիզէ, նէ՝ սապրըղընըզտա վէ նէ՝
տախի էօյմիշ օլտուղունուզտա սօն տէֆա սա-
ըըլամաեաճագ իմիշիմ... — Ա՜Հ, սէվկիլիլ
վայիտէճէյիմ, նի՞չին գըզընըզըն սօն պուսէսի-
նի ալմաեարագ, պրագըպ կիթտինիզ, տէտի։

Մէզպուրէ կէնճ գըզըն եանընտա պուլունան
խըզմէթճի գատրն, կէնճ պիր քէօյլու օլուպ,
օ տախի չէտիտէն վէ հէօնկիւր հէօնկիւր աղ-
լամագտա, վէ եավաշ սէսլէ տախի տուա իթ-
մէքտէ իտի։

Մատմուազէլ տը Շասլէն աեաղա գալգտը-
ղընտան, գաբուճու՝ մէզպուրէեէ խիթապէն,

— Մա՛տմուազէլ Էլէն, հայտէ օտանընզա չը-
գըզ, վէ Մ. տուգ, Մ. Ռօժէ վէ Մ. տը Լօժ-
ըիի օրատա պէքլէյին, տէտի։

— Գարտաշըմ վագթ ու զէմանընտա եէթիշ-
տի, տէյի՞մի, տէեու սիւալ իթտի կէնճ գըզ։

— Էվվէթ, մա՛տմուազէլ, գարտաշընըզ պու
սապահ էրքէն կէլտի... — Էկէր պուրատա
օթուրմագ իսթէրսէնիզ սիզէ իսկէմէ վիրէյիմ։

Էլէն՝ պաշը իլէ ատէմը մուվաֆֆագաթ ի-
շարէթի կէօսթէրտի, վէ սօնրա տախի,

— Օտալարրն գաբուլարը աշը՞գ մը տըրլար,
տէեու սիւալ իթտի։

— Էվվէթ, մա՛տմուազէլ։

— Վալիտէմին օտասընա կիթմէք իսթէրիմ։

— Եալընըզճա՞մը։

— Էվվէթ, եալընըզ օլմագ իսթէրիմ։ —
Պանա մուհապպէթի ֆէվգէլատէսի օլան օլ տէվ-
կիւլու վալիտէմին օտասընտան գօրգարը՞մը
զանն իտիեօրսունուզ։ — Ա՜Հ, քեաշքի վալի-
տէճէյիմին մուազզէզ կէօրկէսի պանա կէօրիւն-
սէ իտի... — Ընթուանէթ պուրատա գալ-
սըն։

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, էլէն տէհրիզ տօղ-
րու իլերլէտիկինտէ, իհթիեար գաբուճու եա-
շարմշ օլան կէօզլէրինի սիլէրէք։

— Զէվա՜ղը մատմուազէլ էլէն... զէվա՜ղը
գըզճըղազ։ — Զէնկինլերին եօմրու կէրչի գըս-
գանըլըր իսէ տէ, զէնկինլիքլերի՝ ագան կէօզ
եաշլարընը մէկէրչի պիր տամլա օլուն էք-
սիլթմէզ իմիշ, տէտի քէնտի քէնտինէ։

Էլէն նէրտիվէնին գատէմէլերինաէն չըգըպ,
ճամը գաբունուն պիր գանատընը աչը, վէ
տէհշիզէ տախիլ օլտու։

Էթրաֆընտա մէվճուտ օլան տերին սուալուգ՝
մէզպուրէնին գալգինէ թէէսսիր էյլէտիկին-
տէն, զանն իտէրսին քի տամարլարընտաքի
գան տօնտու։

Միթէվէֆիեէնին եաթագ օտասը գաբու-
սու վէ սօղաղա նաղրը իքի քէնշիրէսի աչըգ
իտի։ Մատմուազէլ տը Շասլէն, հընչգըրմալա-
ըընտան նաշի եարը պօղուլմագ բատտէսինտէ
պուլունտուղու հալտէ, տիթրէեէրէք, վալի-
տէսինին եաթաղընա գատար իլէրլէտի, վէ օլ
ազիզէ գատընրն տէրունինտէ թէսլիմի ռուհ
իթմիշ օլտուղու եաթաղրն էօնիունտէ տիզ չէօ-
քէրէք, ահ ու ֆիղանլարը վէ հընչգըրմալա-
ըը յա, օլմենֆուր վէ մէէլսուն խանէյի էօրթ-
տիւրտիւ։

* * *

Մարիան Ժիլպէր, գօնաղընն պաղչէսի գա-
բուսունտա կէօրտիւկիւ վուգուտթլարատան տօ-
լայը տիւչարը տէհշէթ օլարագ, ճինաեէթին

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, էլէն տէհրիզ տօղ-
րու իլերլէտիկինտէ, իհթիեար գաբուճու եա-
շարմշ օլան կէօզլէրինի սիլէրէք։

— Զէվա՜ղը մատմուազէլ էլէն... զէվա՜ղը
գըզճըղազ։ — Զէնկինլերին եօմրու կէրչի գըս-
գանըլըր իսէ տէ, զէնկինլիքլերի՝ ագան կէօզ
եաշլարընը մէկէրչի պիր տամլա օլուն էք-
սիլթմէզ իմիշ, տէտի քէնտի քէնտինէ։

Էլէն նէրտիվէնին գատէմէլերինաէն չըգըպ,
ճամը գաբունուն պիր գանատընը աչը, վէ
տէհշիզէ տախիլ օլտու։

Էթրաֆընտա մէվճուտ օլան տերին սուալուգ՝
մէզպուրէնին գալգինէ թէէսսիր էյլէտիկին-
տէն, զանն իտէրսին քի տամարլարընտաքի
գան տօնտու։

Միթէվէֆիեէնին եաթագ օտասը գաբու-
սու վէ սօղաղա նաղրը իքի քէնշիրէսի աչըգ
իտի։ Մատմուազէլ տը Շասլէն, հընչգըրմալա-
ըընտան նաշի եարը պօղուլմագ բատտէսինտէ
պուլունտուղու հալտէ, տիթրէեէրէք, վալի-
տէսինին եաթաղընա գատար իլէրլէտի, վէ օլ
ազիզէ գատընրն տէրունինտէ թէսլիմի ռուհ
իթմիշ օլտուղու եաթաղրն էօնիունտէ տիզ չէօ-
քէրէք, ահ ու ֆիղանլարը վէ հընչգըրմալա-
ըը յա, օլմենֆուր վէ մէէլսուն խանէյի էօրթ-
տիւրտիւ։

* * *

Մարիան Ժիլպէր, գօնաղընն պաղչէսի գա-
բուսունտա կէօրտիւկիւ վուգուտթլարատան տօ-
լայը տիւչարը տէհշէթ օլարագ, ճինաեէթին

գարրընը տայիմա մուհասէրէ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր։

Պէյքը բաշանըն զանընա կէօրէ, իւշ հաֆթաեա գաատար ճէնուպ ճիհէթինէ 10,000 նէֆէր ասքէր սէվգ օլունաճագ, վէ ռիվաեէթէ նաղարէն, Մըսրը հիւքիւմէթի թագրիպա 500 նէֆէր ինկիլիզին, կէօնիւլլիւ սրֆաթըյա Յուտան սէֆէրինէ իշթիրաք իթմէսինէ միւսաատ իյլէեէճէք տիր։

Պէյքը բաշա, Խըտիվ թարաֆընտան ասքերի Մըսրրիեէ սէրտարը էքրէմ Թայեին օլունմուշ տըր։ Շիմոիեէ գատար պու իւնվան՝ Մըսրը իւմէրաի ասքերիեէսինէ հիչ պիր քիմսէեէ վէրիլմէմիշ տիր։

Հոկտ. 28 տէ ինկիլթէրրա բարլամէնթ օսունտա Յուտան մէսալիհինէ տայիր հէյեէթի վիւքէլտեա արզ օլունան սիւալլէրտէն, իւմիա պուրնու ինկիլիզ ասքերինի թէնիզ իչին օլ ճանիպէ կիթմիշ իքէն, պու քէրրէ խասսէթէն ավտէթ իթմէքտէ պուլունան կօրտոն բաշանը, Յուտան վիլաեէթի վալիլիկինէ թային օլունաճաղը միւհթէմէլ զանն օլունմագտա տըր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

Լօնտրատան նոյ. 8 թարիխիյէ ատթիտէքի թէլէկրաֆ ալընմըշ տըր։

Մէհրիւտ մէդրասանտա սէրպէսթէթ ֆէրրգասընտան սըր Վ. Լէֆսըն, սըր Սթաֆֆորթ Նորգրթը, նոյ. 6 թարիխլի թէլէկրաֆնամէտէ միւնտէրիճ թէքլիֆինին շու սուրէթէ իֆրաղընը թէքլիֆ իյլէմիշ տիր. չէօյլէ քի, մէճլիսի մէպուսան Մըսրրա ինկիլիզ ասքէրինին սուրէթի իսթիմալի հագգընտա մայիմաթ իսթէմէքլիք լիւզումունու թաստիգ, վէ լաքին Մըսրրլըարը քէնտի նիզամնամէլէրինի գօնթրօլ իթմէլէրինի մէնն իտէճէք եօլտա հիչ պիր մուամէլէյի ասքերիեէնին՝ մէճլիսի մէզքիւր թարաֆընտան թաստիգ օլունմաեաճաղընը զանն իյլէր։

Ազատան պիրի, ախիրէն Ֆրանսա իլէ ինկիլթէրրա պէյնինտէ Մըսրը մէսալիհինէ տայիր թաաթի օլունան մուխապէրաթըն թէպլիղինի թալէպ իթմիշ, վէ սըր Զարլս Տիլք պունու ըէտտ իլէ, մուխապէրաթը մէզքիւրէ մահրէմանէ օլտուղունու պէեանլէ իքթիֆա իյլէմիշ տիր։

Մէզքիւր թարիխլէ Բօմատան ալընան պիր թէլէկրաֆտա թէէմին օլունտուղունա կէօրէ, ժէնէրալ Մէնապրէա, Բարիստէ իթալիա սէֆարէթինէ թայեին օլունաճագ տըր։

ԹԱՍՀԻՀ

Ֆիւնքի նիւսխէմիզին սօն հավատիսլէրինին իլք ճիւմլէսինտէ պիր սէհվ վուգու պուլմուշ օլտուղունտան, աստը պէր վէճհի աթի օլտուղու պէեան օլունուր. «Գահիրէտէն նոյ. 7 թարիխիյէ ալընան պիր թէլէկրաֆնամէեէ կէօրէ, Խըտիվին պիր գարարնամէսիյլէ, Իսկէնտէրէեէ թազմինաթը, մէհաքիմի միւխթէլիթէտ թէսվիեէ օլունմաեաբ, պու պապտէ պիր գօմիսիօնը մախսուս թէշքիլ օլունաճագ տըր։»

Ե. ԹՕԼԱԵԱՆ

Պէյօղլու, Շիշլի սօգաղը նումէրօ 5

ԻԼԱՆԱԹ

(Շէհիր էմանէթինտէն)

Յուրէթի թէշքիլի 15 իյլուլ 98 թարիխինտէ իլան օլունմուշ օլան խըտմէթ քեարան քէթխիւտասը Յուլթան Ահմէտ ճիվարընտա 119 նիւմէրօլու լօնճա օտասընտա ուսուլը վէճհլէ խըտմէթ քեարլարա թէգքէրէ իթա իտէճէկինտէն, պունլար մէդքիւր օտաեա միւրաճաաթլա, իսմ վէ շէօհրէթլէրինի տէֆթէրի մախսուսա գայտ իթտիրէրէք թէգքէրէ ալմալարը, վէ միւտտէթի մուայեէնէ զարֆընտա թէգքէրէ ալմաեանլար օլտու ղու հալտէ, խիլաֆը թէնպիհ հարէքէթլէրինտէն տօլայը հագգլարընտա մուամէլէի լազըմէ իճրասը մուգ արրեր օլտուղու, Մէճլիսի Լ. Անէթ գարարը յա իլան օլունուր։ 2—3

26 թէշրինի էվվէլ, սէնէ 98

Զընբարա քեաղըտը	տէսթէ	40
Կապ սանտըգ	ատէտ	24
Իւսթիւբիւ	գբյեէ	360
Բուղէնի զէյթ	»	1080
Ցօն եաղը	»	600
Բէնպէ	»	20
Իսբավլա	»	6
Մատէն քէօմիւրիւ	թօնօ	720

Քեաղըտխանէ սու մաքինասը իչին պիր սէնէլիք օլարագ մուպաեասընա լիւզում կէօրիւնէն պալէատէ մուհարրեր էյեանըն միւնագասասը տերտէսթի իճրա օլուպ, կէլէճէք թըշրինի սանինին 1 ինճի բաղար իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, իթաեէ թարիպ օլանլարը՝ քէֆիլլէրիյլէ պէրապէր եէվմի մէզքիւրէ գատար Շէհիր էմանէթի մէճլիսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

27 թէշրինի էվվէլ, սէնէ 98 1—3

(Աչար վէ աղնամ էմանէթինտէն)

Եաֆա վէ Անթալիա վէ Ֆէնքէ վէ Անտալիի վէ Պարթըն վէ Ագչէ շէհրի վէ իյնէպօլու վէ Եալօվա իսկէլէրինտէն Տէրսաատէթէ վէ Կրիտտէ Հանիա իսկէլէսինէ նագլ օլունաճագ մալիւմ էլ միքեալ զէխայիրին նավուլլարը տէրտէսթի միւնգասա օլուպ հալուլ իտէճէք թըշրինի սանիի բումինին ալթընճը ճիւմա իրթէսի կիւնիւ գարարը վիրիլէճէկինտէն, զիքր օլունան զախայիրին մէզքիւր իսկէլէլէրտէն նագլինէ թալէպ օլանլարը՝ չէրայիթի միւնագասայը անլամագ իւզրէ եէվմի մէզքիւրուն ինգըզասընտան էվվէլ մալիյէ խազինէյի ճէլիլէսինտէ աչար վէ աղնամ էմանէթի տայիրէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

25 թէշրինի էվվէլ 98 2—3

(Թօբխանէի ամիրէտէն)

Թօբհանէյի ամիրէ մէվճուտաթընտան թախմինէն 3278 գբյա ճէտիտ բիրինճ թալաշը իլէ 1186 գբյա բիրինճ չուպուգ վէ 1395 գբյա բիրինճ քիւլիչէ 1138 գբյա նուհաս արայիչի վէ 11,546 գբյա թաքա թալաշը վէ 3848 գբյա թօբ թալաշը վէ 2443 գբյա նուհաս բոյրա վէ 196 գբյա նուհասը սիգլ պօրմա գօվանըն ֆիրուխթի լազըմ կէլտիկինտէն թէգարբուր իտէճէք ֆիյաթբյլա պահասը մէճիտիեէ 19 զուրուշ հիսապիյլէ բէշինէն Թօբխանէի Ամիրէ խազինէսինէ թէսլիմ օլունուպ նիհայէթի թարիխի գօնթրաթօտան պիր այա գատար գալտըրմադ վէ մէսարիֆի նագլիեէ վէ սայիրէսի թալիպինէ այտա օլմագ շարթի վէ չէրայիթի սայիրէսի իլէ թարիխի իլանտան թըշրինի սանիի բումինին պիրինճի բաղար իրթէսի կիւնիւնէ գատար միւզայիտէսի իճրա օլունարագ, եէվմի մէզքիւրտէ գարարը գաթիլէրի վիրիլէճէկի կիպի, իրթէսի սալը կիւնիւ տախի եիւզտէ 5 զամմի գապուլ օլունաճաղընտան, պունլարըն իշթիրասընը թարիպ օլանլէրին զիքր օլունան կիւնլէրին սաաթ 10ա գատար թօբհանէյի ամիրէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

25 թէշրինի էվվէլ, 98 2—3

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆ

ՀԱՏՈՐ ԵՐՐՈՐԴ

Խմբագրութիւն

Տ. Ի-Ի-ՀԵԱՆ

Իշպու ըիսալէ, հէրքէսճէ օգունմասը միւֆիտ վէ 36 սահիֆէտէն իպարէթ օլուպ, իսթանպօլտա քեաֆֆէյի քիթապճը տիւքքեանլարընտա 2 շէր ղրշա սաթըլմագտա տըր։

ՃԷՆԱՊԸ ԱՇԳ

Իշպու միւէսսիր վէ շայեանը միւթալաա հիքեաեէնին իւչիւնճիւ ճիլտի տախի թապ իտիլմիշ օլուպ, մաթպաամբզտա վէ Պէյօղլու թիւթիւնճիլէրինտէ վէ պաղը քիթապճը տիւքքեանլարընտա սաթըլմագտա տըր։

Ֆիյ 12 ղրուշ

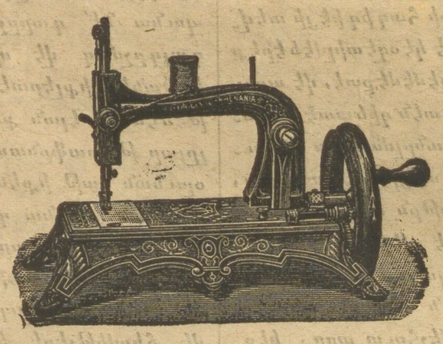

ՄԿՐՏԻՉ ՎԷ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ
ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ
ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Պու քէրրէ Էվրօբատա Բէնանիա (Rhenania) նամը իլէ մէշհուր օլան ֆապրիգատան, գուլլանըլմասը հէր ճիհէթլէ գօլայ, սատէ, վէ հէր նէվ տիքիչ իշլէրինէ էլվերիշլի, պօղուլմասը՝ շիմտիեէ գատար մէշհուտ օլան էմնայլէրինի նիսպէթլէ բէք նատիր, նիչէ սէնէլէրտէն պէրու իտիլէն թէճրիւպէլէր իլէ միւճէրրեպ, վէշհասը՝ սայիր էն ալէա ճինսլէրինէ ֆայիգ վէ հէր վէճհ իլէ մաղպուլթ պուլունան վէ ըէսմի պալէատէ կէօսթէրիլէն տիքիչ մաքինասընը ճէլպ իթմիշ օլտուգլարընտան, պէհերի 2½, 2¾ վէ 3 օսմանը լիրասընա սաթըլմագտա, վէ չօգճա մուպաեաա իտէճէք օլան թիւճճարան իչին պրըճա սգօնթօ իտիլմէքտէ, վէ կէօսթէրիլէն ֆարգը ֆիեաթ իսէ, մաքինալարճա օլմայրպ, իւզէրլէրինտէքի ֆաղլա վէ էքսիք թէզգինանթտան իպարէթ պուլունտուղու, ումումի էհալիեէ իլան վէ թավսիեէ իլէ, իշթիրաեա բաղպէթ պուլյուրանլարը հէր հալտէ խօշնուտ վէ մէմնունն գալաճագլարը խասսէթէն պէեան գրլընը։

Պաշլրճա մէրքէզ, Գալաթատա Բէրշէմպէ բաղարընտա եօրկանճլար ճատտէսինտէ վագը Մ. Ց. Մուրատեան պիրատէրլէրին Ն. 70 մաղազասը, վէ Իսթանպօլտա Ֆինճանճլար եօգուշունտա Եուսուֆեան խանը գարշրսընտա քեային 22 նումէրօլու շիւպէլէրի օլուպ, ումումի Թիւրքիա իչին մէզքիւր ֆապրիգանընը վէքիլի, միւմայիլէյհիւմա պիրատէրլէր տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 8 նոյեմ.	
Ինկիլիզ գօնսօլիտի	102-9/16
Էսհամը ումումի աչբլտը	12-3/4
» » գաբանտը	12-5/8
65 իսթիգրաղը	15-1/2
69 »	14-1/8
71 »	71-
72 » (Պօնտիւ Թրէզօր)	25-1/4
73 »	12-1/2
Օսմանը պանգասը	21-3/4
Բուսիսիսթիգրաղը 1873	85-3/8
Մըսրը իսթիգ. պիրլէշմիշ	69-3/4
» իսթիեաղը (շըմէնտը.)	91-7/8
Տէվլէթի Ալիյէնին 77 իսթիգ.	-
Տաիրա սանիեէ	70-
Մըսրրըն Բօչիլտ իսթիգրաղը	91-3/4
Մաճարիսթան էսհամը	102-1/4
Գամպիօ Բարիզ	25-20
Բարիզ 8 նոյեմ.	
Ֆրանսըզ ֆօնտսուս 3%	114-1/2
» » 5%	115-
Էսհամը ումումիյէ աչբլտը	12-62
» » գաբանտը	12-60
65 իսթիգրաղը	
69 »	66-
73 »	62-
Բումէլի շըմէնտրֆ. թահվի.	57-75
Օսմանը պանգասը	796-25
Գրէտի Լիոնէ	623-75
Բուս ֆօնտսուս 5% (1877)	89¾
Բուսիանընը շարգ իսթիգր.	
Իթալիա ֆօնտսուս	88-90
Մըսրը իսթիգ. պիրլէշմիշ	353-75
Իսբանեա խարիճի իսթիգ.	63-1/4
Գամպիօ Լօնտրա իւզէրինէ	25-27
Բարիզ (Պուլվար) 8 նոյեմ.	
Ֆրանսըզ ֆօնտսուս 5%	115-
Էսհամը ումումիյէ	12-55
Վիէննա 8 նոյեմ.	
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	119-50
Բումէլի տէմիր եօլ թահվի.	26-70

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ումումի հոկտ. 27 ագչամ գբ.	13-39
» » հոկտ. 28 սապահ աչ.	13-36
» » էն եիւքսէք	-
» » էն աշաղը	-
» » սաաթ 5 տէ	13-36
63 իսթիգ. (Մութօն) 6% ֆ.	76-
65 » (Մութօն) 6% ֆ.	79-
69 » (Բինար) 6% ֆ.	71-
72 » (Պօն տիւ Թրէզօր)	25-75
73 » (Բինար) 6% ֆ.	65-
Բումէլի շըմէնտրֆէր	56-
Բաբօր ղուրուշ	57-
Հէվալէսիզ »	30-
Ագճէ ֆայիզի %	9-

ԱԳՏԻՕՆԼԱՐ ՖԻՑԱԹԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6%	7-
Մօսիէթէ ժէնէրալ	6%	5-15
Իսթանպօլ պանգասը		9-
Մօսիէթէ Օթօման		4- 6
Թրամվայ 5%	(Գ. Ֆ.)	335-
Լավրիօմ (մատէն)		195-

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանը Լիրասը 100 ըրուշան	Ղշ. Փր.
Ինկիլիզ լիրասը	110- 6
Ֆրանսըզ ալթունու	87-32
Բօլ	90- 4
Գրիմից ալթունու	51-20
Պէյաղ մէճիտիյէ	107-38
Մէթալիք	204-
Պէշլիք	208-
Ալթընը	124-35
Պագըր	700-
Գարպօն գայիմէսի գաբիք	913-

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էն եիւքսէք	1025-
Էն աշաղը	1025-
Սաաթ 5 տէ	1025-

Պէյօղլունտա տօղրու եօլտա Գալաթա-սէրայը իթթիսալինտէ վէ Բումքիլիսէսի գարշրսընտա վագը վէ էսկի Պօն-Մարշէ նամը իլէ մաարուֆ վէ 299 նիւմէրօ իլէ մուրագգամ օլան վէ շիմտի

Ա. ԼԱ ԳՕՆՖԻԱՆՍ

խամինի ալան մաղազատա պագգալիեէ վէ էտ-Էվլէր, եանի գուլթու վէ չիչէ տէրունինտէ մահֆուզ, կէրէք թօքատան վէ կէրէք բէրաքէնթէ օլարագ հէր նէվ թուրչու, սարտէլա վէ պունա միւմասիլ մէհքիւլաթ վէ մէշրուպաթըն էն ալէա ճինսլէրի, էվրօբատան ճէլպ իտիլէրէք, էհվէն ֆիեաթլա սաթըլաճաղը։

Քէզալիք, եէրլի նէֆիս միւսքիրաթ իլէ, Այվարդ վէ Յագըզ մաստիգալարը վէ եէրլի չարապլարը էն ալէալարը վէ խալիս վիէննա պիրասը տախի մախսուսէն թէհլի իտիլմիշ սալոնտա մէվճուտ պուլունաճաղընտան, թէշրիֆէ բաղպէթ պուեուրաճագ միշթէրիլէրին հիւսնիւ նազարընա լաեըգ վէ աֆիեէթ պուեուրմալէրինի սէղավար օլմագ իւզրէ, թարաֆըմզղան իգթիզա իտէն տիգգաթ վէ ղայրէթտէ հիչ պիր վէճհ իլէ գուսուր իտիլմէմիշ, վէ իտիլմէյէճէկի տախի պէտիհաթտան պուլունմուշ վէ մէղքիւր մաղազանը ըէսմի քիւչատը 1882 յուլիս 11/23 իւնատ վագը օլտուղու խասսէթէն իլան գրլընը։

Յահիպ մաղազ

Ա. Մ. ՊԻԼԼՕՐԵԱՆ

ԻՆԿԻԼԻԶ ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻ

Իշպու էճզախանէ, 1881 տէ Լօնտրատա էքզիպիսիոն ալընան Բրազիլիա վէ ոսհիեէ տերլէրէ գիտիրիլէրինտէ,

ԼԻԵԱԳԱԹ ՏԻԲԼՕՄԱՍԸՆԱ

1881 տէ Բուրլինի ճէհիլէրէ Բրազիլիա

Բարաֆընտա,

ԿԻՒՄԻՒՇ ՄԻՏԱԼԵԱՆ

մաղնը օլմուշտուր։

Մէ-մաթլիհէ-մ պէրատէրէ

ԷՍԱԼԷԹԼՈՒ

ԳՕՆԹ ՎԷ ԳՕՆԹԻՍ ՏԷՖԹԻՆ

ՀԱՅԱՐԱԹԸՆԸՆ

ԷՃԶԱՃԸԼԱՐԸ ՎԷ ՔԻՄԻԱԿԻՐԼԷՐԻ

տէրլիր։

Մեպէր-ը էհզախանէտէ բէբրիլար զաեէն տէթ-գամիլ էմալ օլանտուր։

Ֆիէսրլար տախի էհվէն տէր։

ԷՃԶԱԼԱՐ ՊԻՐԻՆՃԻ ՃԻՆՍՏԷՆ

տէրլիր։

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔ
ԱՌՈՂՋԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ցարկապես ժողովրդեան համար երրորդ

Ի

ՏՕԳԹՕՐ Ս. Ց. ՅԱԿՈԲԵԱՆԷ

Տպագրեալ Ժամի և Կերդ. Ցանկապողվ

Սվերց

Իշպու ըիսալէ հէր քիթապը վէ թիւնճիւ տիւքքեանլարընտա սաթըլմագտա տըր։

Իսթանպօլտա Մահմուտ-բաշատաքի չարշը գարուսունտա խալճըլար խանը իթթիսալինտէ թօհաֆէը վէ քիթապճը տիւքքեանընտա Մէճմուայի հավատիս ղաղէթասընը սաթըլմագտա օլուղու, վէ իսթէք իտէնլէրին օրաեա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Մէճմուայը Հավատիսին պիր սէնէլիք նիւսխէլէրի ճիլտլէնմիշ օլարագ սաթըլմագտա օլտուղունտան, թալիպ օլան զէվաթը մանթպաամբզա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆիյ 2 լիրա